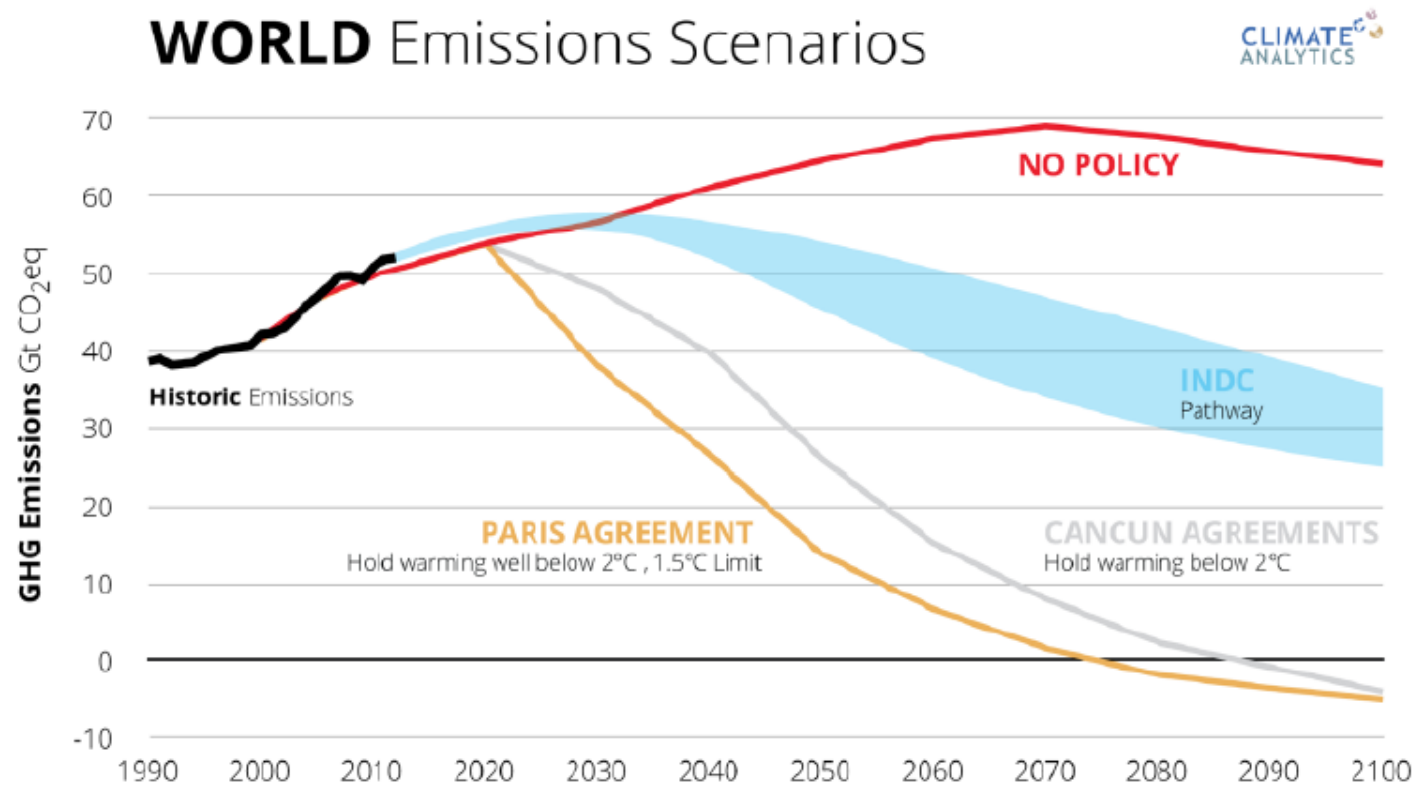
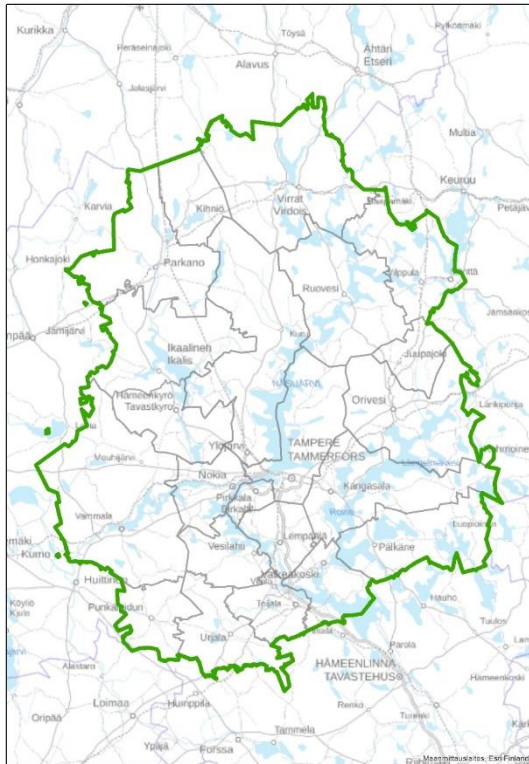

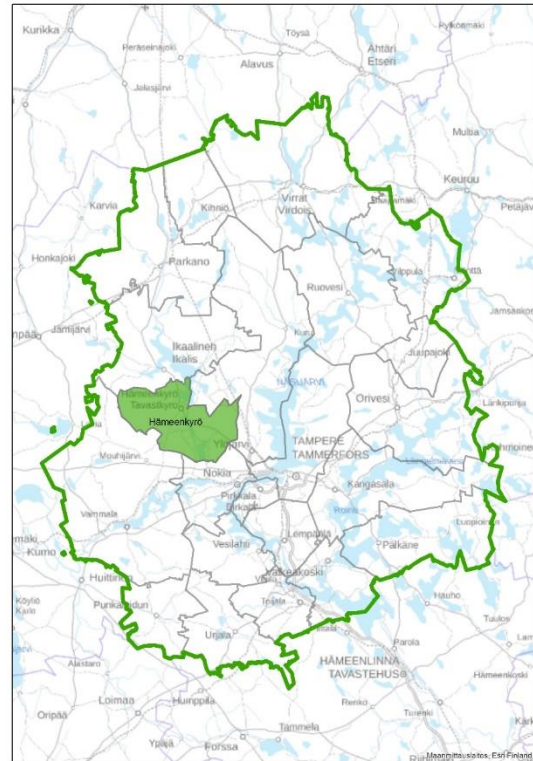
Pariisin joulukuun 2015 ilmastopimus => rajataan maapallon lämpötilanousu 1,5 asteeseen

Pirkanmaan kunnat ja koko maakunta hyvin sitoutunut tavoitteisiin – seuraavaksi tarvitaan tekoja!

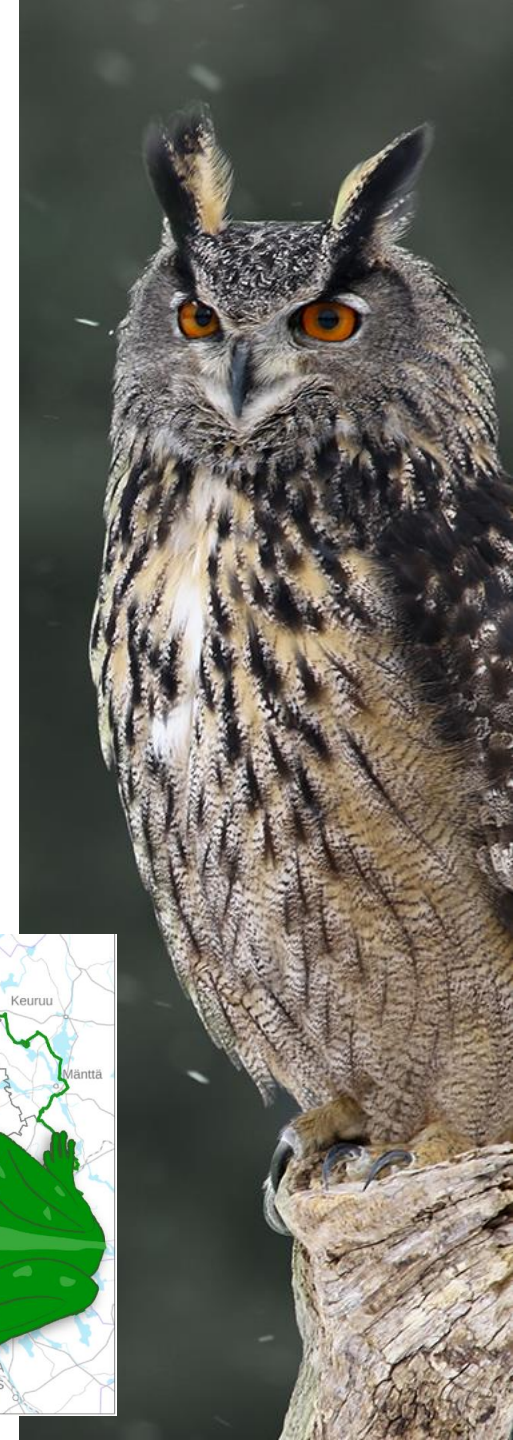
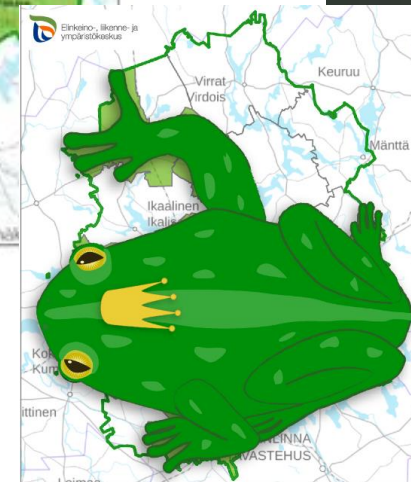
Alussa oli Pirkanmaa

2017

2020

MUKANA (kutsuttuina) TÄNÄÄN:

- Akaa
  - Hämeenkyrö
  - Kangasala
  - Lempäälä
  - Nokia
  - Orivesi
  - Parkano
  - Pirkkala
  - Pälkäne
  - Sastamala
  - Tampere
  - Urjala
  - Valkeakoski
  - Vesilahti
  - Ylöjärvi
-
- Pirkanmaan ELY-keskus
  - Pirkanmaan liitto
  - Tampereen kaupunkiseutu
  - Ekokumppanit
  - Tampereen hiippakunta
-
- Mukana myös PYSTY-ryhmäläiset!

Ilmastofoorumi 25.3.2020

Pirkanmaan ELY-keskus, etäyhteys, 12.30-15.30

1. Ajankohtaiset asiat 12.30-12.50
2. Päästövähennyspolun jatkokehitys 12.50-13.00
3. Päästövähennyspolku: miten vahvistaa maakunnan hiilinieluja?

Mistä maakunnan hiilinielujen vahvistaminen koostuu? (Pirkanmaan ELY-keskus) 13.00-13.10

Mikä on tilanne? 13.10-13.30

Nykytilanne ja suhde hiilineutraaliustavoitteeseen? (Raisa Mäkipää ja Hannu Hirvelä /Luonnonvarakeskus)

Paneelikeskustelu: Miten päästään tavoitteeseen? 13.30-14.45

Raisa Mäkipää ja Hannu Hirvelä / LUKE

Ari Lähteenmäki / Metsäkeskus - Hakkuusuunnitelmat ja alueellinen metsäohjelma

Mari Lilja / Metsäkeskus – Hiilinielujen kasvattaminen metsänhoidollisin toimenpitein

Kimmo Koistinen / Green Carbon – Hiilinielujen vahvistaminen ja päästökompensaatio

Kari Kankaala / Tampereen kaupunki – Hiilinielut kunnan hiilineutraaliustyössä

Antero Alenius / Hämeenkyrön kunta – Hiilinielut kunnan hiilineutraaliustyössä

Osallistujien kysymykset LUKEn ja Metsäkeskuksen edustajille ja yleistä keskustelua

4. Yhteenveto

5. Seuraava kokoontuminen ja vapaa keskustelu

Kokoontuminen touko-kesäkuussa, tilanteen mukaan (aiheena energia)

Ajankohtaisia ilmastoasioita

■ Ilmastolaki

- Kutsutilaisuuksia kevättalvella
- Alueet 1.4., keskustelunaiheina:
  - 1. Mikä rooli kunnilla voisi olla uudessa ilmastolaissa, ja mitä kaikkea tässä pitäisi ottaa huomioon?
  - 2. Mikä rooli eri aluetason toimijoilla voisi olla uudessa ilmastolaissa, ja mitä kaikkea tässä pitäisi ottaa huomioon?
  - 3. Miten kuntien ja alueiden ilmastotyötä voisi parhaiten edistää ilmastolain kautta?
- Taustaselvitykset meneillään: kytkökset muuhun ympäristölainsäädäntöön sekä osallisuus ja perusoikeudet
- Lausuntokierros tulossa keväällä(?)
- Keskustelua eri tahojen näkökulmista ilmastolain uudistukseen

Päästövähennyspolku

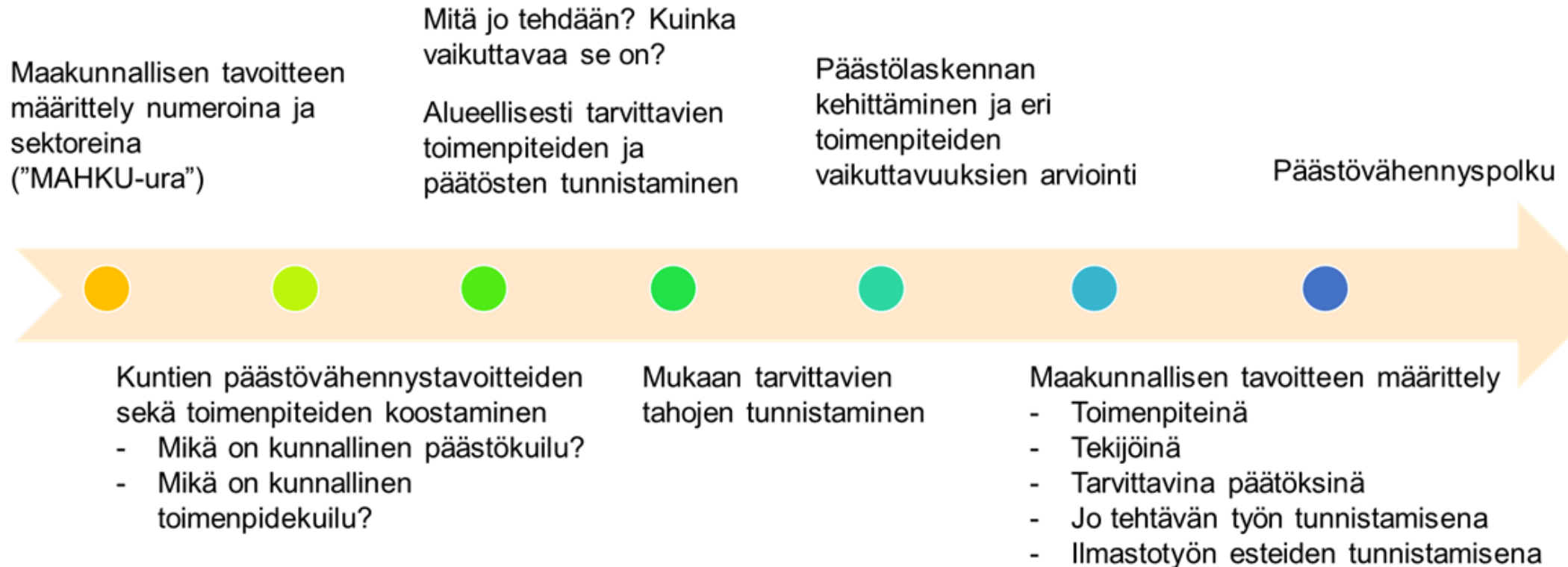
Miten eteenpäin: Päästövähennyspolun rakenne

- Päästövähennyspolun rakennetta pidettiin hyvänä
- Noudatetaan Suomen ilmastopaneelin ideaa: Mihin nykysitoumukset riittävät? Mikä on ”päästökuilu”?

A) koostetaan yhteen jo olemassa olevat sitoumukset ja määritetään päästökuilu

B) osoitetaan maakunnallisia toimia, joilla voidaan kattaa päästökuilua

Kärkiteemat

- Liikenne
- Hiilinielut
- Energia

- **Systemisen muutoksen mahdollistajat:**
  - Päättäjien/johtajien sitouttaminen
  - Yritysten mukaan saaminen
  - Laskennan tarkentaminen alueellisiin keinoihin

Päästövähennyspolku: missä mennään?

- Liikenneteema kehitteillä
  - Valtakunnallisen LJS:n tavoitteissa ei selvää ilmastoavausta, Fossiilittoman liikenteen tiekartan valmistumista odotetaan 30.10.
- Isompien linjausten muokkaantumista odotellessa:
  1. Hankintaan a) virka- ja työsuhdeautoiksi vain sähköautoja sekä b) virka- ja työsuhdepyöriä (myös sähköpyöriä)
  2. Kehitetään liityntäpysäköintiä
  3. Tuetaan nesteytetyn biokaasun tuotantoa ja jakelua
  4. Pyritään uusien kaava-alueiden sijoittamiseen olevaan rakenteeseen
- Tämänkertaisen keskustelun pohjalta mietitään hiilinielun maakunnallista tavoitteita ja toimenpiteitä siihen pääsemiseksi
- Ensi kerralla aiheena energia (ellei jatketa vielä nieluilla)

Miten vahvistaa maakunnan hiilinieluja?

Mistä maakunnan hiilinielujen vahvistaminen koostuu?

Keinot maakunnallisen hiilinielutavoitteen saavuttamiseksi

1. Kasvun lisääminen metsänhoidollisin toimenpitein
  - a) Ilmastokestävä metsänhoito (yksi toimenpide meneillään oleva Hiilinielut kasvuun Pirkanmaalla –hanke)
  - b) Kasvun lisääminen lannoittamalla
  - c) Metsän istutus joutomaille*
2. Poistumien vähentäminen
  - a) Metsänhoitosuosituksen mukaisesti tehtävät hakkuut
  - b) Poistumien merkityksen selvittäminen ja tuominen päätöksentekoon
3. Alueellinen yhteistyö käyntiin
  - a) Yhteistyökonseptien kehittäminen
  - b) Sitouttaminen
4. Yhteensovittaminen toimenpiteissä
  - a) Luonnonarvo- ja vesistöekosysteemien huomioon ottaminen

*Joutomaat → metsiä nimenomaan sinne, missä maalla ei ole jo muuta käyttöarvoa

Hiilinielujen kehitysideat Pirkanmaalle

- Luonnontuottometsä-konseptin pilotointi Pirkanmaalla? (LUKE)
- Kuntakonseptin kehittäminen: yksittäisen kunnan hiilinielutilanteen arviointi → ”hiilisuunnitelma” nielujen kasvattamiseksi
- Hiilinielut kasvuun kuntavetoisissa yhteismetsissä
  - Metsäsuunnitelmassa painotus hiilinielujen kasvattamiseen

Hiilinielujen nykytilanne ja suhde hiilineutraaliustavoitteeseen

---

Raisa Mäkipää ja Hannu Hirvelä / Luonnonvarakeskus

Paneeli ja keskustelu

Paneelikeskustelu: Miten päästään tavoitteeseen? 13.30-14.45

Raisa Mäkipää ja Hannu Hirvelä / LUKE

Ari Lähteenmäki / Metsäkeskus

- Hakkuusuunnitelmat ja alueellinen metsäohjelma

Mari Lilja / Metsäkeskus

- Hiilinielujen kasvattaminen metsänhoidollisin toimenpitein

Kimmo Koistinen / Green Carbon

- Hiilinielujen vahvistaminen ja päästökompensaatio

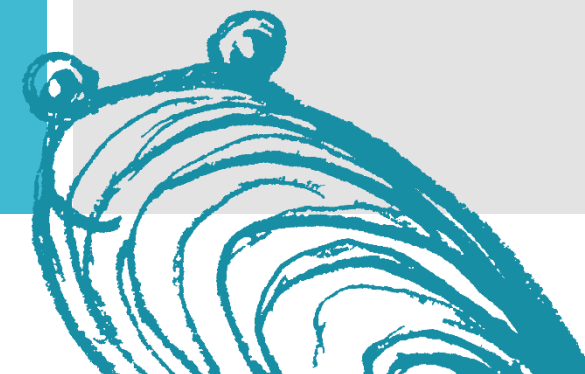
Kari Kankaala / Tampereen kaupunki

- Hiilinielut kunnan hiilineutraaliustyössä

Antero Alenius / Hämeenkyrön kunta

- Hiilinielut kunnan hiilineutraaliustyössä

Osallistujien kysymykset LUKEn ja Metsäkeskuksen edustajille ja yleistä keskustelua

Kysymykset paneelille

Yleistilanne:

- Mitä EU:n hiilinielupäätöksenteosta pitäisi tietää?
- Mikä on Pirkanmaan tilanne nielujen suhteen?
- Millainen rooli alueellisella metsäohjelmalla on nielujen vahvistamisessa?
- Miten paljon tilannetta voidaan parantaa metsänhoidolla?
- Missä on kannattavaa panostaa lannoittamiseen?

Hiilinielut ja kunnat:

- Mitä ajatuksia nielukeskustelu herättää Tampereella/kunnassa, jossa nielujen määrä on suhteellisesti pieni?
- Entä kunnassa, jossa nielujen määrä on suurempi?
- Millaista kunta- ja alueyhteistyötä nielujen suhteen voisi tehdä?

Hiilinielut ja muut arvot:

- Mitä pitää ottaa huomioon vesiensuojelun näkökulmasta, jos metsiä lannoitetaan? Entä luonnonsuojelun ja hiilinielujen yhteensovittamisen?

- Yleisön kysymykset

Hiilinielujen kehitysideat Pirkanmaalle

- LUKE:n Luonnontuottometsä-konseptin pilotointi Pirkanmaalla?
- Kuntakonseptin kehittäminen: yksittäisen kunnan hiilinielutilanteen arviointi → ”hiilisuunnitelma” nielujen kasvattamiseksi
- Hiilinielut kasvuun kuntavetoisissa yhteismetsissä
  - Metsäsuunnitelmassa painotus hiilinielujen kasvattamiseen
- Muut ajatukset? Kiinnostuneita kuntia tai muita yhteisöjä lähtemään mukaan konseptien jatkotyöstöön?
  - ELY-keskukseen voi olla yhteydessä myös tilaisuuden jälkeen!
- Tulevissa keskusteluissa maaperän hiilensidonta?
  - Metsämaa
  - Maatalousmaat

Kiitos

Seuraava kokoontuminen keväällä 2020 – aiheena energia